

Carl Faust, mecenes alemany

**Creador del jardí botànic Marimurtra, de Blanes,
fa seixanta anys que va morir**

Carl Faust (Hadamar, Alemanya, 1874 – Blanes, 1952), el creador del jardí botànic Marimurtra, de Blanes, fou un català d'adopció —per bé que mai no renuncià a la seva nacionalitat d'origen— que no ha estat valorat en tota la seva dimensió humana i social. I, tanmateix, va ser un mecenes decisiu per a alguns naturalistes catalans víctimes de la vesània franquista i per a algunes figures emergents de les ciències de la vida durant els anys més difícils de la postguerra civil a casa nostra.

JOSEP M. CAMARASA > TEXT

FUNDACIÓ PRIVADA CARL FAUST > FOTOS

Carl Faust, fill d'un agrimensor de la ciutat de Frankfurt del Main, va arribar a Catalunya el 1897, amb 23 anys acabats de fer, contractat per una empresa alemanya com a comptable de la seva sucursal de Barcelona. Acomplia així el somni, acaronat des de la primera lectura dels *Anys de formació de Wilhelm Meister*, de Goethe, de viatjar cap al sud. Una lectura i un viatge que, d'alguna manera, van inspirar tot el projecte vital de Carl Faust, qui, malgrat que els seus mestres havien intuït en ell excel·lents condicions per al treball de recerca en ciències naturals, havia hagut de plegar-se a les exigències familiars d'estudiar comerç i buscar ocupació en el món dels negocis.

La carrera professional del jove Faust va ser meteòrica. El 1903 va ser designat apoderat de la sucursal barcelonina de l'empresa Gebrüder-Körting, i el 1905

va passar a ser-ne gerent. El 1909 posava en marxa amb un altre soci alemany una empresa pròpia, Faust y Kammann, que més d'un segle més tard es manté activa. Tots dos socis hi feren fortuna però, el 1924, en complir cinquanta anys, Faust va decidir apartar-se dels negocis i dedicar-se en cos i ànima a la seva passió per la natura i la ciència.

Ja des d'uns anys abans, amb l'adquisició de les vinyes i els erms que formaven l'espai que ara ocupa el jardí botànic Marimurtra, havia començat a modelar l'espai que havia d'acollir el seu somni: un jardí botànic mediterrani a disposició de tots els estudiosos

En complir cinquanta anys, Faust va decidir apartar-se dels negocis i dedicar-se en cos i ànima a la seva passió per la natura i la ciència

>> *Carl Faust a Tegernsee (Baviera) l'estiu de 1927.*

que volguessin aprofundir en el coneixement de la vida vegetal en un ambient harmònic i plaent.

Ben aviat es va anar relacionant amb els naturalistes més destacats del seu temps, tant del nostre país —en particular amb Pius Font i Quer i, a través seu, amb Josep Cuatrecasas i amb Carlos Pau— com de la resta d'Europa. I també amb els millors jardiniers del moment. En primer lloc, el suís Zeno Schreiber (1927-1931 i 1934-1935) i després l'alemany Willy Narberhaus (1931-1934) i el suec Eric Sventenius (1934-1940). També, a escala local, es relacionà amb

Miquel Aldrufeu, estret col·laborador de Rubió i Tudurí en l'execució i manteniment dels jardins de Montjuïc, a Barcelona, i amb Noel Clarasó. Els elements arquitectònics —la casa, el traçat dels camins, el temple de Linné, etc.— havien estat dissenyats per l'arquitecte noucentista Josep Goday.

En els primers anys trenta el jardí ja era una realitat que progressava dia a dia. El 1936 havia començat la construcció del temple de Linné, que havia d'esdevenir un dels símbols més representatius de Marimurtra. A Faust, només li faltava donar forma jurídica a una entitat que assegurés la continuïtat del seu projecte més enllà de la seva mort. Projectava fer-ho a final d'aquell any, i amb aquesta idea se'n va anar de vacances a començaments de juliol, tal com feia cada estiu. L'esclat de la Guerra Civil espanyola el va sorprendre, tot just començades aquelles vacances, en un balneari alemany.

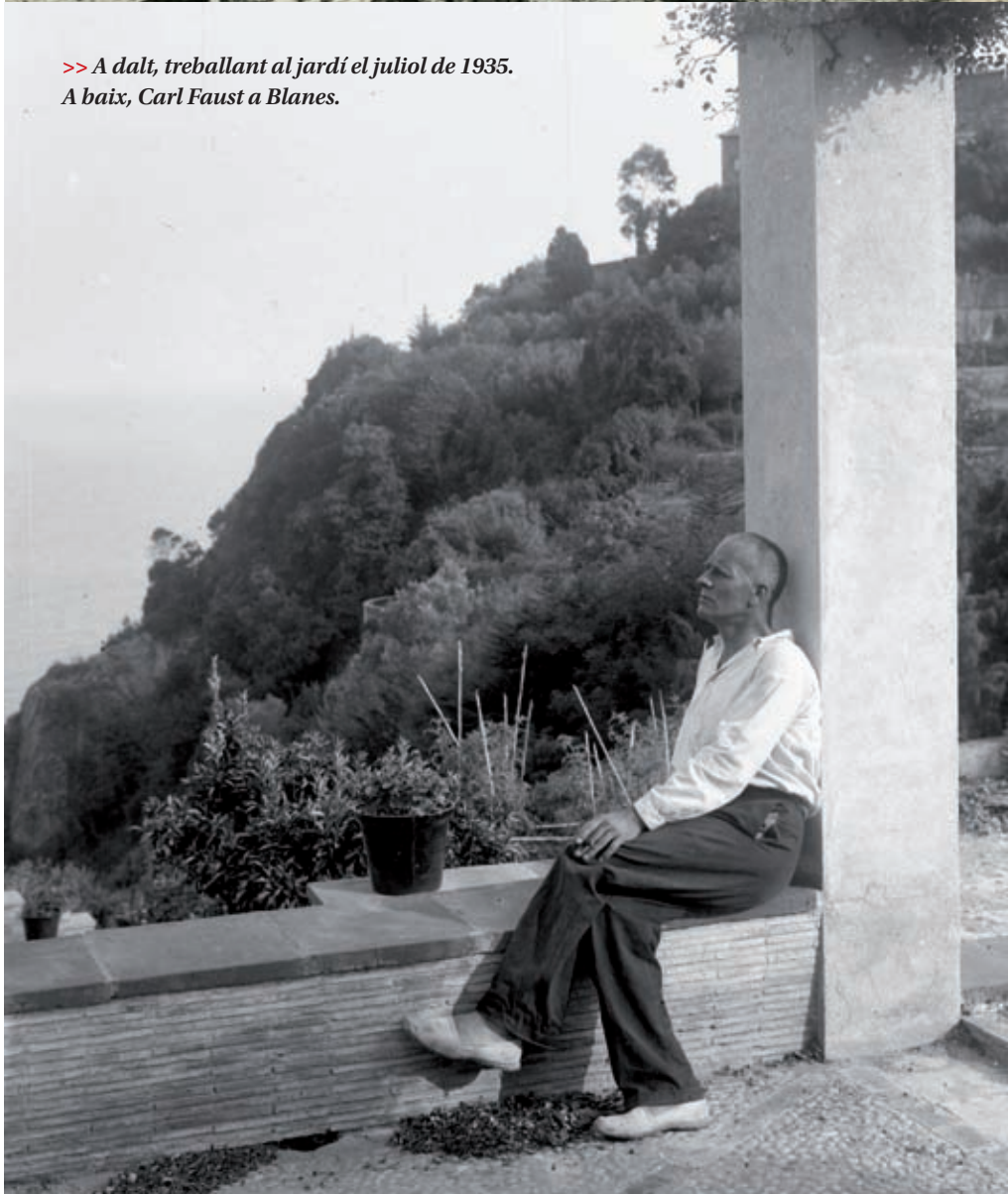
Malgrat trobar-se al seu país natal i poder viatjar per tot Europa, lluny de Blanes se sentia pràcticament com un exiliat. En aquesta situació, el 1937 creava a Basilea la Fundació Estació Internacional de Biologia Mediterrània, que havia de ser, a la seva mort, hereva de la major part dels seus béns, amb el propòsit declarat de fomentar i facilitar els estudis biològics, particularment els botànics, a estudiants i titulats de tot el món, amb particular atenció als estudiosos de la flora mediterrània i la de les regions subtropicals àrides.

A partir del seu retorn a Catalunya el setembre de 1939, gairebé sense adonar-se'n, Faust va esdevenir un mecenes dels naturalistes catalans més desafavorits —en particular de Pius Font i Quer, empresonat i privat de tots els seus càrrecs— i un promotor de les línies de recerca naturalística emergents en aquells anys a Catalunya, com la biologia marina, la limnologia i l'ecologia. Molt particularment

A partir del seu retorn a Catalunya el setembre de 1939, Faust va esdevenir un mecenes dels naturalistes catalans més desafavorits

>> A dalt, treballant al jardí el juliol de 1935.
A baix, Carl Faust a Blanes.

biografia **CARL FAUST, MECENES ALEMANY**

va oferir el seu ajut incondicional a un jove prometedor: Ramon Margalef. Ell va fer possibles les primeres sortides a la mar del jove Margalef, al qual posà en contacte amb alguns pescadors de Blanes, com el Noi Tomàs, i el va ajudar a fer possibles els seus primers viatges a l'estranger.

La situació política espanyola i internacional d'aquells anys impedia el normal desenvolupament de la fundació creada el 1937 a la neutral Suïssa. S'imposava la política ultranacionalista i autàrquica del règim franquista i els enfrontaments bèl·lics de la Segona Guerra Mundial i, al final d'aquesta, el bloqueig pels aliats dels béns de Carl Faust a Alemanya. Per això, després de diversos intents infructuosos d'adaptar la seva fundació a la legislació franquista, i en veure la seva mort pròxima pel deteriorament progressiu de la seva salut, Faust creava el 1951 una nova fundació conforme a la llei espanyola d'aquell moment, que, amb les successives adaptacions exigides per l'evolució legislativa a partir de la restauració de la democràcia, és la que actualment porta el seu nom, té cura de la conservació i gestió del Jardí Botànic Marimurtra - Estació Biològica Mediterrània i vetlla pel compliment dels fins fundacionals de foment de la recerca i la difusió de les ciències de la vida.

Carl Faust va morir a Blanes, a la seva casa de Marimurtra, el 24 d'abril de 1952.

Josep M. Camarasa és patró de la Fundació Carl Faust.

Faust creava el 1951 una nova fundació conforme a la llei espanyola d'aquell moment, que, amb les successives adaptacions, és la que actualment porta el seu nom

>> A dalt, Faust en companyia de Noel Clarasó i Josias Braun-Blanquet, a Blanes, el 1948. A baix, escultura dedicada a Carl Faust al passeig de Blanes.

ATOR ROGER